

Egészségügyi Gazdasági Vezetők Egyesülete
Egészséggazdasági, egészségpolitikai és
szociálpolitikai nemzetközi sajtószemle

2021. 10. sz. (Lapzárta: 2021. május 10. 00:00)

Alapító főszerkesztő: Kövesi Ervin (1990-2014) – Szerkesztő: Komáromi Béla (2005-)

Globális egészségügy

- Immunization Agenda 2030
- Jelentés a népesedés globális helyzetéről
- Globális ajánlások a vadon élő állatok piaci árusításának tilalmáról

Koronavírus

- COVID-19-hírek a világ tizennyolc országából
- Megállapodás a Gavi és a Moderna között 500 millió dózis vakcina szállításáról

Gyógyszer

- Gyógyszerpiaci rövidhírek
- Ajánlások az antibiotikumok jó gyakorlat szerinti adagolásáról

Egészségügy statisztikája

- A svájci egészségügy statisztikai zsebkönyve 2020 – *Gesundheit – Taschenstatistik 2020* (5. rész): Költségek, finanszírozás
- Az egészségügy költségei és finanszírozása Svájcban 2019-ben: Előzetes adatok
- A betegbiztosítási díjak indexe Svájcban 2020-ban

Lelki egészség

- Nemzetközi kutatás a burnout helyzetéről az orvosok és ápolók körében
- Depresszió-Barométer 2021 – *Deutschland-Barometer Depression 2021*
- Metaanalízis a depresszióban szenvedő demens betegek kezeléséről

Cannabis

- Cannabis-Report 2020
- New York államban legalizálták a marihuánát

Munkahelyi egészség

- Fények, színek, virágok az orvosi rendelőben

Melléklet

- A svájci egészségügy statisztikai zsebkönyve 2020 – *Gesundheit – Taschenstatistik 2020* – egységes szerkezetben

A sajtószemle az EGVE honlapján: <http://www.egve.hu/sajtoszemle>

Immunization Agenda 2020

World Health Organization, News release, 26 April 2021

Kulcsszavak: globális egészségügy, megelőzés, prevenció, oltások, immunizáció, nemzetközi

Forrás Internet-helye: <https://www.who.int/news/item/26-04-2021-immunization-services-begin-slow-recovery-from-covid-19-disruptions-though-millions-of-children-remain-at-risk-from-deadly-diseases-who-unicef-gavi>

Immunization Agenda 2030 (60 p.): <http://www.immunizationagenda2030.org/>
World Immunization Week 2021 (04. 21-30.):
<https://www.who.int/campaigns/world-immunization-week/2021>

Az *Egészségügyi Világszervezet*, a *GAVI oltási kezdeményezés (Gavi, the Vaccine Alliance)* és az *Unicef, az ENSZ gyermekvédelmi szervezete* szerint jelenleg a koronavírus-pandémia miatt a világ 50 országában elmaradhatnak a kanyaró, a polio és a sárgaláz elleni oltási kampányok. Ez azt jelenti, hogy 228 millió ember – többségük gyermek – nem kaphatja meg az életmentő oltásokat.

A kanyaró elleni oltások már a pandémia előtt is akadoztak. Több millió gyermek nem kapta meg a védőoltást. *Henrietta Fore, az Unicef főigazgatója* szerint a pandémia csak fokozta a helyzet súlyosságát.

Az elmúlt időszakban Kongóban, Pakisztánban és Jemenben súlyos kanyarójárvány kitörések következtek be. Az egyik probléma a beszállítói láncok megszakadása volt. Az Unicef 2020-ban 2,01 milliárd dózist osztott szét (2019-ben: 2,29 milliárdot).

Az új globális immunizációs stratégia szerint 2030-ig világviszonylatban 50 millió halálesetet kellene oltásokkal megelőzni. A célkitűzés, hogy világviszonylatban a kiskorúak 90%-a kapja meg az összes fontos védőoltást.

Ezek közé tartoznak: a kanyaró, a mumpsz, a rózsahimlő, a hepatitis, a tuberkulózis, a polio és a humán papillomavírus. Felére kell csökkenteni azoknak a gyerekeknek a számát, akik eddig még semmiféle oltást nem kaptak meg.

Az ENSZ szervezetei felszólítják a gazdagabb országokat és a gyógyszercégeket, hogy fordítsanak több pénzt oltóanyag-kutatásra és a nehezen elérhető lakossági csoportok körében való oltási kampányokra. A világ minden országának nemzeti oltási tervet kell készítenie.

*Jelentés a népesedés globális helyzetéről. A testem az enyém –
State of World Population 2021. My Body is my own*

Kulcsszavak: globális egészségügy, népesedés, reprodukív egészség, nők elleni erőszak, családon belüli erőszak, United Nations Population Fund (UNFPA), nemzetközi

Forrás   **Internet-helye:**   https://www.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/SoWP2021_Report_-_EN_web.3.21_0.pdf

ENSZ Népesedési Alap (United Nations Population Fund – UNFPA; Fonds des Nations Unies pour la Population)

Ügyvezető igazgató: Dr. Nafis Sadik (Pakisztán); Székhely: New York (Egyesült Államok). A szervezetet 1969-ben hozták létre. Célja a fejlődő országok támogatása a népességpolitika, a családtervezés, a népességstatisztika, a társadalmi-gazdasági fejlődés népesedési vonatkozásai terén. Tevékenységét önkéntes felajánlásokból finanszírozza. Évente mintegy 3000 projektet támogat, csaknem 150 M USD értékben. **Forrás:** <https://www.arcanum.hu/hu/online-kiadvanyok/TenyekKonyve-tenyek-konyve-1/1990-7B2E/nemzetkozi-szervezetek-8BC9/egyetemes-kormanykozi-nemzetkozi-szervezetek-8BCE/az-ensz-tevekenysege-8C1B/iii-tarsadalmi-szocialis-es-humanitarius-kerdesek-8C89/ensz-nepesedesi-alap-8C94/>

A jelentés szerint a nők elleni erőszak a koronavírus-pandémia idején drámain növekedett. Több nő és lány vált erőszak áldozatává mint bármikor. A közepes és alacsony jövedelemmel rendelkező országokban a nők és a lányok 45%-a nem dönthet maga a szexuális kapcsolatról, a védekezésről, az egészségügyi ellátás igénybevételéről. Az idei jelentés kiemelt témája a testről való önrendelkezés, a nők és lányok sérthetlensége volt.

Drámai növekedés következett be a női nemi szervek megcsonkítása tekintetében. Az UNFPA becslései szerint a koronavírus-pandémia idején a korábbiakhoz képest további egy-kétmillió nőt csonkítottak meg. A női nemi szervek megcsonkításának megakadályozása tekintetében elért eredmények így a 2030-ig terjedő időszakban egyharmaddal csökkennek.

Sok nő és lány nem tudja, hogy jogában áll megtagadni a szexuális aktust. Egy indiai tanulmány szerint a frissen házasodott nők inkább erőszakként és akarattal ellentétesként élik meg első szexuális kapcsolatukat.

A jelentés szerint a nők nem dönthetnek maguk a védekezésről, mivel ezekben az országokban a férfiak maguknak tartják fenn a jogot, hogy dönthessenek a család méreteiről.

Az „Orvosok határok nélkül” szervezet szerint a Közép-Afrikai Köztársaságban a szexuális erőszak éveken a polgárháború után is a „mindennapi élet” része maradt. Az ország fővárosában, Bangui-ban az év eleje óta ezer nő vált szexuális erőszak áldozatává, akiknek a fele kiskorú volt. Mióta 2020 végén ismét fellángoltak az összecsapások, a fegyveres csoportok, de az ismerősök és a családtagok által elkövetett szexuális erőszak is elharapózott.

***Globális ajánlások a vadon élő állatok piaci árusításának tilalmáról –
Reducing public health risks associated with the sale of live wild animals of
mammalian species in traditional food markets. Interim guidance 12 April 2021 (8 p.)***
World Organisation for Animal Health (OIE); World Health Organisation (WHO);
United Nations Environment Programme (UNEP)

Kulcsszavak: globális egészségügy, környezetegészségügy, állatvédelem, zoonózisok, nemzetközi

Forrás Internet-helye: https://www.oie.int/fileadmin/Home/MM/OIE-WHO-UNEP_Guidance_for_traditional_food_markets.pdf ; <https://www.unep.org/news-and-stories/story/guidance-sale-live-wild-mammals-seeks-reduce-public-health-risk>

Az **Egészségügyi Világszervezet (World Health Organisation – WHO)**, a **Nemzetközi Állatjárványügyi Hivatal (World Organisation for Animal Health – IOE)** és az **ENSZ Környezetvédelmi Programja (United Nations Environment Programme – UNEP)** előzetes ajánlást bocsátott ki a vadon élő állatok élőállat-piacokon való árusításának betiltásáról. Az ilyen piacokat egy megbízható kockázatelemzés lezárásig be kellene zárni.

Az újonnan fellépő fertőző betegségek több mint 70%-a állati eredetű és elsősorban vadon élő állatoktól származik. Az új betegségek keletkezésénél, mint a koronavírus, elsősorban a vadon élő emlősállatok jelentenek kockázatot.

A koronavírussal való fertőződés első ismert eseteit a kínai Wuhan piacáról jelezték, ahol tenger gyümölcsei mellett vadon élő állatokat is árusítottak. Az első fertőzöttek között a piacon működő standosok, alkalmazottak és törzsvásárlók voltak. Az Egészségügyi Világszervezet szerint az új típusú koronavírus egy másik állat közvetítésével denevérekről terjedt át az emberre.

Az Egészségügyi Világszervezet nyilatkozata szerint a tradicionális piacok, ahol élő állatokat tartanak, vágják és feldolgoznak, igen fontosak az élelmiszerellátás és széles lakossági csoportok megélhetése számára, de az ilyen piacok fertőzésveszélyt is jelentenek az árusok és a vevők számára.

2020 januárban az Egészségügyi Világszervezet megbízásából nemzetközi kutatócsoport utazott Wuhanba a koronavírus-pandémia eredetének feltárása céljából. A jelentés ismertetésére március végén került sor. A szerzők „igen valószínűnek” tartják, hogy a SARS-CoV-2 egy másik köztesgazda-állat közvetítésével denevérekről terjedt át az emberre. A szakértők számára még nyitott kérdés, hogy mely állat volt a köztesgazda. Adataik szerint nincs bizonyíték arra, hogy a wuhani piacon fertőzött állatokat találtak volna.

COVID-19-hírek a világ tízenyolc országából

Univadis Medical News, 07. 05. 2021

Kulcsszavak: globális egészségügy, népegészségügy, járványügy, pandémia, koronavírus, COVID-19, nemzetközi

Forrás Internet-helye: <https://www.univadis.de/viewarticle/covid-19-die-wochenhighlights-rund-um-die-welt-cyberattacke-uberlastete-arzte-alarmzustand-und-flugbeschrankungen-743623>

Belgiumban a fertőzöttek száma tovább csökken. A lakosság 29%-a megkapta a koronavírus elleni oltás legalább egyik dózisát. A belga kormányzati portál ellen cybertámadást követtek el, ami hatást gyakorolt az oltási regisztrációra. Belgium szerepet vállal az Európai Unió oltási igazolványának kísérleti szakaszában.

Németországban a hét napos incidencia tovább csökken, a *Robert-Koch-Institut* szerint 132,8. Május 5-én egy nap alatt 18.034 új esetet regisztráltak, ami az előző héthez viszonyítva 19%-os csökkenést jelent (22.231 új fertőzött). Az intenzív osztályokon a helyzet stabilizálódni látszik. Május 4-én 4.955 beteg volt intenzíven.

Olaszországban az új esetek és kórházban kezelték száma csökken, jóllehet a B.117 variáns terjedése aggodalmakra ad okot. A kórházakban kezelték száma 18.345-re csökkent (2.000-rel kevesebb mint egy héttel korábban). A fertőzés miatt izolált betegek száma 20.000-rel (41.0037) csökkent. Az intenzíven levők száma 2.524-re csökkent. Az intenzív ágyak kihasználtsága 30%, csak öt régióban éri el az 50%-ot.

Az oltási kampányban sikerült elérni a célul tűzött napi 500.000 dózist. A kampány kezdete óta 20.500.000 dózist adtak be, több mint hatmillió ember (a lakosság 10%-a) mindkét dózist megkapta.

Nagy-Britannia átlépte az 50 millió dózis küszöbét. 15 millió ember már mindkét dózist megkapta. A *British Medical Association (BMA)* megkérdezése szerint öt túlhajszolt és kimerült orvos közül több mint egy gondolkodik azon, hogy kilép a *National Health Service*-től. A kormány tervei szerint még idén bevezetik a 12-15 év közöttiek *Pfizer/BioNTech*-vakcinával való beoltását. Egy további tervezett bejelentés szerint pedig május 17-től elkezdődhetnek a tengeren túli utazások. A parlamenti összpárti csoport (*All-Party Parliamentary Group – APPG*) szerint azonban a vírusvariánsoktól való védekezés érdekében a lakosságot el kellene tanácsolni a külföldi utazásoktól.

Spanyolországban május 5-én túllépték a beoltottak ötmillió határát. Június elejéig tízmillió embert kell beoltani. A 60 év fölöttiek oltása a régiók többségében *Pfizer*- és *Moderna*-vakcinával kezdődött. Az egészségügyi bizottság április 30-án úgy döntött, hogy az *AstraZeneca* első és második dózisa közötti intervallumot 12-ről 16 hétre hosszabbítják. Spanyolországban május 9-én befejeződik az országos sürgősségi állapot. Ezt követően a korlátozások a regionális kormányzatok (*Comunidades Autónomas*) hatáskörébe kerülnek. A 100.000 lakosra jutó új esetek száma még mindig meghaladja a 200-at.

Franciaországban a COVID-19 incidenciája továbbra is magas, jóllehet az új fertőzések száma egy hét alatt egyötöddel csökkent. Május első hetében 20.079 új esetet regisztráltak. A 18 és 49 év közötti krónikus betegségekben szenvedő 4,5 millió személy oltásának elkezdése mellett az egészségügyi hatóságok az ún. "cocooning"-stratégia követését ajánlják, amely elsősorban a legveszélyeztetettebb, főleg immungyenge személyek indirekt védelmében áll, miközben a környezetükben élőket beoltják.

Május 2-án egy francia repülőgép 28 tonna felszerelést, egyebek között nagykapacitású oxigéngenerátorokat szállított Indiába, amelyek alkalmasak egy 250 ágygal rendelkező kórház folyamatos ellátására.

Portugália május 16-ig meghosszabbította a braziliai, dél-afrikai és indiai repülőjáratok korlátozását. Az utazás csak indokolt esetekben, munkavégzés vagy egészségügyi kezelés céljából megengedett. Érkezés után az utasoknak 14 napra karanténba kell vonulniuk. Portugália május 1-én lépéseket tett a korlátozások lazítására. Ismét megnyitották a spanyol határt. Az országos átlagos fertőzési ráta május 4-én 0,96 volt, valamivel alacsonyabb, mint három nappal korábban (1,0). Napirendre került az olajszüretre toborzott vendégmunkások beutaztatásának lehetősége. Portugáliában a pandémia kezdete óta 837.715 esetet és 16.981 halálesetet regisztráltak. Az országos hétnapos incidencia 100.000 lakosra 27,6 eset.

Az **Egyesült Államokban** a beoltottak száma növekedik, az új eseteké csökken. Több mint 106 millió amerikai, a lakosság 32%-át teljesen beoltották COVID-19 ellen. Egyes déli és nyugati szövetségi államokban viszont az oltással szembeni szkepszis miatt, az oltások száma csökkent. A szövetségi kormány az oltóanyagok azonnali felhasználására vagy továbbadására szólította fel azokat a szövetségi államokat, ahol nagy mennyiségű felhasználatlan vakcina halmozódott fel. Ezeket oda irányítják, ahol nagyobb a kereslet. Az amerikai élelmiszer- és gyógyszerfelügyeleti hatóság (*U. S. Food and Drug Administration – FDA*) napokon belül elkezdte a *Pfizer* mRNA-vakcinájának 12 és 15 év közöttiek részére történő engedélyezési eljárását.

Mexikó. Az egészségügyi minisztérium bejelentése szerint a COVID-19 esetek száma 14%-kal csökkent. Országszerte több mint 18 millió dózis beadására került sor. A tervek szerint 2022-ig a teljes lakosságot be kell oltani. A mexikói elnök április 30-án bejelentette, hogy rövidesen ötmillió dózis *AstraZeneca*-vakcina érkezik az Egyesült Államokból, kétmillió dózis *Pfizer*-vakcina pedig már meg is érkezett. Az 50 és 59 év közöttiek oltása Mexikóvárosban kezdődik.

Kolumbia. Május 3-án egy adótervezet elleni tüntetés 19 halálos áldozatot követelt. A pandémia halálos áldozatainak száma 75.627.

Trinidad és Tobago szigorú korlátozásokat vezetett be. Ezek azonban nem terjednek ki a létfontosságú cikkek árusító üzletekre. Az 1,3 milliós lakosságból eddig 42.000 személyt oltottak be.

Chilében a halálos áldozatok száma meghaladja a 26.500-at. A lakosság több mint 50%-a megkapta legalább az egyik dózist. A fertőzöttek száma stabilizálódott, a fővárosban részben lazítottak a korlátozásokon. Chile továbbra is fenntartja a határzárakat és a kijárási korlátozásokat.

Brazíliaban május 4-ig a COVID-19 miatti halálesetek száma 408.829, az igazolt fertőzöttéké 14.791.434 volt. A napi halálesetek száma 48 napon keresztül meghaladta a 2.000-et. A leggyakrabban alkalmazott vakcina, a *CoronaVac (Sinovac/Butantan)* hiánya miatt 18 szövetségi államban fel kellett függeszteni a második dózis beadását. Az *Universidade Federal de Pelotas* (Rio Grande do Sul szövetségi állam) tanulmánya szerint a COVID-19 elleni oltások kezdete óta a halálozások száma a 80 év fölöttiek körében felére csökkent. A halálozási ráta, amely 2020-ban 25 és 30% között mozgott, április végéig 13%-ra csökkent. Az adatok szerint az oltással összefüggésben a halálozás az egészségügyi dolgozók körében is csökkent. A Szövetségi Orvosi Kamara szerint a fertőzés miatti halálozás március és április között az orvosok körében 83%-kal, a betegápolók, ápolástechnikusok és ápolási asszisztensek körében 71%-kal csökkent. A lakosság 15,26%-a (32.316.507) megkapta az első dózist, 7,69%-a (16.279.037) a másodikat is.

Izraelben május 1-én 24 órán belül mindössze 13 új esetet jelentettek. Ez 14 hónapja a legalacsonyabb ráta. A napi halálozások és az új esetek számának erőteljes csökkenése az agresszív oltási kampánynak tulajdonítható. Az izraeli védelmi erők körében már egyetlen aktív esetet sem tartanak nyilván.

Indiában a halálos áldozatok száma május 5-én 3.780 esettel, a pandémia kezdete óta a legmagasabb volt. Május első hetében világviszonylatban Indiára jutott az összes COVID-19-eset 46%-a, négy haláleset közül pedig egy. India május 1-én kiterjesztette oltási programját a teljes 18 év fölötti lakosságra, de több szövetségi állam jelezte, hogy nem áll rendelkezésre elegendő vakcina. Indiában eddig 160 millió dózis COVID-19 elleni vakcinát adtak be, de csak 30 millió személy kapta meg mindkét dózist. A hyderabadi állatkertben nyolc ázsiai oroszán COVID-19-tesztje lett pozitív.

Szingapúrban szigorították a korlátozásokat, mivel felmerült a gyanú, hogy egyes új fertőződéseket gyorsan terjedő variánsok okoztak, beleértve a B.1.617 indiai variánst. Az összejöveteleket öt főre korlátozták, továbbá korlátozták az egy háztartásra jutó látogatások számát.

Japánban a súlyos COVID-19-esetek száma május 2-án elérte az 1.050-et. A korábbi rekord 1.043 volt (január 27.). Közben márciusban a súlyos esetek száma 400 alá esett vissza. A kormány mérlegeli, hogy Tokio, Osaka, Kyoto és Hyogo prefektúrák területén május 11. után is fenntartja a rendkívüli állapotot.

Ausztrália megtiltotta a hazatérést Indiában tartózkodó polgárai számára. Azokat, akik ezt nem tartják be, öt évig terjedő börtönbüntetéssel vagy magas pénzbírsággal sújthatják. Miközben a köztisztviselők ezt az ország védelme érdekében szükségesnek tartják, egyes polgárok szerint ez az állampolgári jogok megsértését jelenti.

Megállapodás a Gavi és a Moderna között 500 millió dózis vakcina szállításáról
Gavi (Global Alliance for Vaccines and Immunisation), Geneva, 3 May 2021

Kulcsszavak: globális egészségügy, népegészségügy, járványügy, pandémia, koronavírus, COVID-19, oltóanyag, vakcina, Gavi, Moderna

Forrás Internet-helye: <https://www.gavi.org/news/media-room/gavi-signs-agreement-moderna-secure-doses-behalf-covax-facility>

A *Gavi (Global Alliance for Vaccines and Immunisation)* és a *Moderna* között megállapodás jött létre 500 millió dózis koronavírus elleni vakcina szállításáról. A *Moderna* a jövőben nyolc oltóanyagra terjeszti ki a megállapodás hatályát. A megállapodásra azt követően került sor, hogy az Egészségügyi Világszervezet felvette sürgősségi listájára („*Emergency Use Listing*“) az amerikai oltóanyagot. Az oltóanyagot a „*Covid-19 Vaccines Global Access*“ (*COVAX*) rendelkezésére bocsátják, amely gondoskodik annak világviszonylatban arányos és igazságos elosztásáról. Az első 34 millió dózist 2020 negyedik negyedévében szállítják, további 466 millió dózis szállítására jövőre kerül sor.

A *COVAX* az Egészségügyi Világszervezet kezdeményezésére jött létre, 190 ország, privát cég és alapítvány támogatásával. Célkitűzése az oltóanyagok igazságos elosztása mellett, hogy 2021 végéig elsősorban a szegényebb országokban történjen meg a lakosság legveszélyeztetettebb 20%-ának és az egészségügyi személyzet beoltása. A Gavi 2021 február óta a *COVAX* közvetítésével több mint 49 millió dózist, elsősorban *AstraZeneca*-vakcinát osztott szét a világ 121 országában. Az „Orvosok határok nélkül” szervezet szerint azonban csak a tervezett dózisok egyharmadát sikerült beadni, mivel a *Serum Institute of India (SII)* általi beszállítások (elsősorban az indiai helyzet súlyosbodása miatt) késlekednek.

Jelenleg korántsem beszélhetünk az oltóanyagok igazságos globális elosztásáról. A gazdagabb országok a rendelkezésre álló dózisok 80%-át maguknak biztosították. Izrael és az Egyesült Államok pedig már elkezdte a készletek felhalmozását a lakosság harmadik és a negyedik oltása céljából. A legszegényebb országok eddig a rendelkezésre álló vakcinák mindössze 0,3%-át kapták meg.

A Reuters hírügynökség szerint Svédország egymillió *AstraZeneca*-vakcinát adományozott a *COVAX*-nak. Franciaország után ez a második nagyobb európai adomány.

Az „Orvosok határok nélkül” 2021. május 4-i közleménye szerint az észak-kelet szíriai COVID-19-központokat bezárták. Ezer egészségügyi dolgozó fertőződött. Eddig egyetlen dózis oltóanyag sem jutott el a régióba.

Gyógyszerpiaci rövidhírek

PZ, 4.04.2021. 15. 04. 2021.; 28. 04. 2021.; 03. 05. 2021.;
IQVIA, 2021. 02. 17.; DAZ online, 03. 05. 2021.

Kulcsszavak: gyógyszer, gyógyszeripar, gyógyszerpiac, IQVIA, Curevac, Merck, Drägerwerk, in-vitro-diagnosztikumok, gyógyszertárak oltási tevékenysége, gyógyszerkiadások, nemzetközi

Forrás Internet-helye: https://www.pharmazeutische-zeitung.de/zehn-konzerne-bestreiten-42-prozent-des-umsatzes-124986/?utm_source=E-Mail&utm_medium=Newsletter&utm_campaign=TDT-14-04-2021 ;
<https://www.iqvia.com/-/media/iqvia/pdfs/germany/library/publications/iqvia-pharma-marktbericht-classic-jahr-2020.pdf> ;

Az IQVIA jelentése a németországi gyógyszerpiac helyzetéről

Az ***IQVIA Institute for Human Data Science*** szerint a német gyógyszertári piacon a forgalom 42%-át, a teljes gyógyszerpiac 43%-át, a kórházi gyógyszerpiac 59%-át a tíz vezető gyógyszerkonzern birtokolja. Ezek között ismét a svájci Novartis áll az első helyen.

A gyógyszercégek forgalom szerinti rangsora a gyógyszertári piacon: 1. Novartis; 2. Johnson & Johnson, 3. Pfizer; 4. Bristol-Myers Squibb; 5. MSD (USA); 6. Sanofi; 7. Glaxo-Smith-Kline; 8. Bayer, 9. Roche; 10. Teva. Az előző évben a Pfizer állt a második helyen, a Johnson & Johnson pedig a harmadikon. Akkor a Roche volt a sereghajtó. 2020-ban a Top-3-ra 8,1 milliárd EUR forgalom jutott (2019: 7,3 milliárd EUR).

A gyógyszercégek forgalom szerinti rangsora a teljes gyógyszerpiacon: 1. Novartis, 2. Johnson & Johnson, 3. MSD; 4. Bristol-Myers Squibb, 5. Pfizer; 6. Roche, 7. Sanofi; 8. GSK; 9. Bayer, 10. Teva. A Top-3-ak forgalma 9,4 milliárd EUR-t tett ki.

A rangsor 2019-ben a teljes gyógyszerpiacon: 1. Novartis; 2. Bristol-Myers Squibb, 3. Johnson & Johnson. A Top-3-ak akkor 8,3 milliárd EUR forgalmat értek el.

A ranking a gyári áron bonyolított forgalmon alapult, mindennemű rabatt levonása nélkül.

A Curevac üzleti mérlege 2020-ban

A ***Curevac*** biotechnológiai cég arra számít, hogy koronavírus elleni vakcinája már a második negyedévben elnyeri az engedélyezést. [A CVnCoV engedélyezési kérelmét a svájci gyógyszerhatósághoz (*Swissmedic*) nyújtották be.] A vizsgálat előrehaladott fázisban van, amelyben 40.000 alany vesz részt. 2020-ban azonban a cég veszteséges volt. Az adózás előtti hiány 129,8 millió EUR (2019: 100,1 millió EUR) volt.

A forgalom 2020-ban az előző évi 17,4 millió EUR-ról 48,9 millió EUR-ra növekedett. A rendkívüli növekedés a *GlaxoSmithKline*-nal való együttműködésnek köszönhető. A két cég a CnCoV koronavírus elleni oltóanyag fejlesztésén dolgozik.

Az in-vitro-diagnostikumok piacának helyzete Németországban 2020-ban

A ***Verband der Diagnostika-Industrie (VDGH)*** jelentése szerint az ágazat a pandémiával összefüggő mérhetetlen tesztforgalommal összefüggésben 25,9%-os forgalomnövekedéssel zárta a 2020-as évet.

A diagnosztikai ágazat piaci volumene 2019-hez viszonyítva 2020-ban több mint 500 millió EUR-ral, 2,75 milliárd EUR-ra növekedett. Ennek 32%-a az infektológiai diagnosztikának tulajdonítható (2019-ben: 10,3%). A *Life-Science-Research (LSR)*-cégek forgalma 22%-kal növekedett.

A Merck bővítette kapacitásait az oltóanyag-alapanyagok tekintetében

Bélen Garijo, a Merck új elnök-vezérigazgatója szerint a cég bővítette a *Biontech* koronavírus-oltóanyagához szüksége lipidek gyártását, ennek érdekében két telephelyen is bővítette kapacitásait. A *Merck* és a *Biontech* 2021 februárban hozta nyilvánosságra a két cég közötti partnerség elmélyítését. A *Merck* a teljes személyzet munkahelyi beoltását tervezi. A *Merck* világviszonylatban több mint 50 koronavírus elleni oltóanyagot gyártó cég beszállítója, egyebek között egyszer használatos tasakokat, membránokat és filtereket állít elő a vakcinagyártáshoz. A hatalmas kereslet 2020-ban 17,5 milliárd EUR forgalmat eredményezett.

A cég, amely világviszonylatban 58.000 foglalkoztatottal rendelkezik, 2007. óta a *Merck*-család többségi tulajdonában van (70%) és 50 milliárd EUR összegű adásvételi üzleteket bonyolít. Tőzsdei jelenléte is megerősödött.

A Drägerwerk üzleti mérlege 2021 első negyedében

A ***Drägerwerk*** orvostechnikai és biztonságtechnikai konszern a légzőkészülékek és maszkok iránti megnövekedett keresletnek köszönhetően nyereséggel kezdte az újévet. A többlet 2021 első negyedében 82,8 millió EUR-t tett ki. Márpedig az előző évben a cég vesztesége még 6,7 millió EUR volt.

Az április közepén közzétett előzetes mérleg szerint a *Drägerwerk* forgalma az év első három hónapjában az előző évhez viszonyítva 24%-kal, 792 millió EUR-ra növekedett. A bevételek árfolyamváltozásoktól elvonatkoztatva egynegyeddel növekedtek.

A növekedéshez az orvostechnika és a biztonságtechnika egyformán hozzájárult. A kamatok és adózás előtti eredmény (Ebit) szűk 129 millió EUR-t tett ki, miután előző évben még mínuszban volt. A bejövő megrendelések 2021 első három havában a várakozásoknak megfelelően csökkentek, miután egy évvel korábban a cég a keresletnövekedés miatt jól profitált a pandémiából.

A megrendelések összege az első negyedévben 740 millió EUR-t tett ki, ami árfolyamingadozásoktól elvonatkoztatva feleannyi volt, mint egy évvel korábban, de még mindig 100 millió EUR-ral magasabb volt, mint 2019 első negyedében, a koronavírus-válságot megelőző időszakban.

A gyógyszerterek koronavírus elleni oltási tevékenysége az Egyesült Államokban

A pandémia visszavetette az officina-gyógyszertárak forgalmát, ám mióta a gyógyszerészek is olthatnak, az üzlet ismét fellendült. Mivel az oltást követően az ügyfeleknek 15 percig várakozniuk kell, nem töltik hiába az időt, hanem körülnéznek a kínálatban. Ebből az effektusból rövidesen további gyógyszerterek profitálhatnak. Biden elnök ugyanis bejelentette, hogy bővítik a koronavírus elleni oltásban közreműködő gyógyszerterek körét. Május végén az összesen 57.000 gyógyszerter közl már 40.000-ben végezhetnek COVID-19 elleni oltásokat. Jelenleg a gyógyszerészek az első oltásért 28 USD-t, a másodikért 16 USD-t kapnak. Biden most az oltások honoráriumának 40 USD-re emelését tervezi. A **Walgreens** gyógyszerterlánc mindenképpen forgalomnövekedésre számít. Eddig 8 millió dózis vakcina beadására került sor. A **CVS** 10 millió dózis beadásáról számol be és kiemeli, hogy a jövőben havonta akár 25 millió dózis beadását is biztosíthatja. A **Rite Aid** gyógyszerterláncnál 2021 április eleje óta több mint egymillió ügyfélnek adták be a koronavírus elleni vakcinát.

Gyógyszerkiadások és receptforgalom a kötelező betegbiztosítás területén Németországban 2021 első két havában

A **Német Gyógyszerész Szövetség (Deutscher Apothekerverband – DAV)** adatai szerint a kötelező betegbiztosítás gyógyszerkiadásai (oltóanyagok nélkül) 2021 februárjában az előző év hasonló időszakához viszonyítva 9,2%-kal növekedtek (2021 január: +1,4%). Ugyanakkor a gyógyszerész honoráriumok tekintetében mérvadó receptszám februárban 12,1%-kal (2021 januárban 17,4%-kal) csökkent. A kötelező betegbiztosítás gyógyszerkiadásai 2021 első két havában átlagosan 5,1%-kal növekedtek. A kiadásnövekedés egyebek között a hemofília kezelésére szolgáló gyógyszereknek tulajdonítható. Ezeket a drága készítményeket 2020 október óta kizárólagosan gyógyszerterekben árusítják. Háttérelmzések szerint a változás az összes gyógyszerre fordított havi kiadások két százalékát teszi ki.

A kiváltott receptek száma a koronavírussal összefüggő korlátozások miatt 2021 január-februárban 14,8%-kal csökkent. A receptek számának csökkenése azért fájdalmas, mert a gyógyszerészek honoráriumai mindenekelőtt a kiadott dobozok számától függ. És mivel a gyógyszerész szövetség szerint az árak összességében tovább csökkennek, a kiadásnövekedés elsősorban strukturális komponenseknek tulajdonítható. A kötelező betegbiztosítás oltóanyagokra fordított kiadásai 2021 februárjában az előző évhez viszonyítva 24,6%-kal növekedtek. Mivel azonban januárban még 8,3%-os mínuszt jegeztek, ezek a kiadások kéthavi átlagban 6,9%-kal növekedtek.

A gyógyszerész szövetség adatai a kötelező betegbiztosítás gyógyszerterek részére nyújtott kifizetéseit tartalmazzák, beleértve az áfát, de a jogszabályban előírt gyári és gyógyszerteri kedvezmények és a beteg önrészeinek levonásával. Az adatok nem tartalmazzák a kötelező betegbiztosítás és a gyógyszercegek közötti rabattszerződésekből származó megtakarításokat. Ezek a megtakarítások 2020-ban az előzetes számítások szerint 5,0 milliárd EUR-t tettek ki, valamivel többet mint előző évben.

Ajánlások az antibiotikumok jó gyakorlat szerinti adagolásáról

Annals of Internal Medicine, Clinical Guidelines 6 April 2021

Kulcsszavak: gyógyszer, antibiotikum, antibiotikum-rezisztencia, adagolás, jó gyakorlat, best practice, American College of Physicians, Egyesült Államok

Forrás Internet-helye:

<https://www.acponline.org/acp-newsroom/acps-best-practice-advice-addresses-appropriate-use-of-short-course-antibiotics-in-common-infections> ;

[https://www.acpjournals.org/doi/10.7326/M20-](https://www.acpjournals.org/doi/10.7326/M20-7355?_ga=2.205319632.1500050073.1618479153-688224677.1618479153&)

[7355?_ga=2.205319632.1500050073.1618479153-688224677.1618479153&](https://www.acpjournals.org/doi/10.7326/M20-7355?_ga=2.205319632.1500050073.1618479153-688224677.1618479153&)

Az *American College of Physicians* az antibiotikumokkal való kezelések lerövidítését ajánlja. Többek között akut bronchitisz, COPD-exacerbációk, ambulánsan szerzett tüdőgyulladás esetén elég, ha öt napig adnak be antibiotikumot. A rezisztenciák megelőzése érdekében azonban az antibiotikumos kezelést húgyúti fertőzésekénél, valamint a bőr és a légyszövetek fertőzéseinél is rövidebbre kell fogni, ezeknél öt-hatnapos antibiotikumos kezelés elegendő. Az antibiotikumok túlzott alkalmazása az egészségügy fő problémái közé tartozik, amely hozzájárul az antibiotikum-rezisztenciák kialakulásához.

Az antibiotikumok alkalmazásának gyakorlata az Egyesült Államokban

Az orvosok az Egyesült Államokban minden tízedik betegüknek antibiotikumot írnak fel. 2014-ben az ambulánsan kezelt betegek számára 250 millió antibiotikumos terápiát alkalmaztak, amelyeknek 30%-a felesleges volt és hosszú kezelési időt vett igénybe, elsősorban bronchitisz és szinusztitisz ellen. Különösképpen a széles spektrumú antibiotikumok alkalmazása okozta, hogy a kezelték 20%-ánál mellékhatások (az allergiás reakcióktól a *Clostridioides difficile*-fertőzésekig) léptek fel és hozzájárultak a rezisztenciák kialakulásához. Ezért az *American College of Physicians (ACP)* és – az amerikai járványügyi hatóság – a *Centers for Disease Control and Prevention (CDC)* nemzeti veszéllyé nyilvánította az antibiotikumokkal szemben rezisztens fertőzéseket.

Az antibiotikumokkal szemben rezisztens fertőzések évente 2,6 millió megbetegedést okoznak, amelyekbe az ACP adatai szerint évente 35.900 személy belehal. Az ACP és a CDC nem áll egyedül ezzel a nézettel. Az Egészségügyi Világszervezet 2019-ben a globális egészség tíz legsúlyosabb veszélye közé sorolta az antibiotikum-rezisztenciákat. Az Egészségügyi Világszervezet 2021-ben is a tíz legfontosabb téma közé sorolta a gyógyszerrezisztenciák leküzdését.

*A svájci egészségügy statisztikai zsebkönyve 2020 –
Gesundheit – Taschenstatistik 2020
(5. rész): Költségek és finanszírozás*

Bundesamt für Statistik, Neuchâtel 2021 (44 p.) 12. 02. 2021

Kulcsszavak: egészségügy, statisztika, egészségi állapot, Svájc

Forrás Internet-helye: <https://www.bfs.admin.ch/news/de/2021-0251> ;
<https://www.bfs.admin.ch/bfs/de/home/aktuell/neue-veroeffentlichungen.assetdetail.15464462.html>

5. Költségek és finanszírozás

	2018
egészségügyi költségek (millió CHF)	80.242
ebből	
ambuláns gyógyító ellátásokra	20.753
tartós ápolásra	16.374
fekvőbeteg ellátásra	15.548
egészségügyi eszközökre	12.214
egészségügyi költségek GDP-hez viszonyított aránya	11,2%
<i>Forrás:</i> BFS – Kosten und Finanzierung des Gesundheitswesens (COU)	© BFS 2021

Az ambuláns gyógyító ellátások, beleértve a kórházi ellátásokat is, az egészségügyi költségek több mint egynegyedét teszik ki. Az időskorúak tartós ellátása mind az intézményi, mind az otthoni ellátásra (*Spitex*) kiterjed. Ez csaknem az egészségügyi kiadások egyötödét teszi ki, valamivel többet, mint a fekvőbeteg ellátásoké.

Az egészségügyi kiadások GDP-hez viszonyított aránya 1995. óta 2,6 százalékponttal növekedett, 2018-ban 11,2% volt. Ez Európában a legmagasabb érték.

2018-ban az egészségügyi kiadások 63%-át a háztartások finanszírozták. Csupán a kötelező betegbiztosítás díjai az egészségügyi kiadások 31%-át fedezték. Az egészségügyi költségekhez nyújtott állami hozzájárulás 30%-ot tett ki. Az állami finanszírozás keretében 10 CHF-ből hatot a kantonok és a települések által a kórházak, idősotthonok és ápolási otthonok, valamint az otthonápolás (*Spitex*) részére nyújtott finanszírozás tett ki.

Az egészségügy költségei és finanszírozása Svájcban 2019-ben: Előzetes adatok

Bundesamt für Gesundheit (BFS)
Medienmitteilung, 27.04.2021, 8:30
14 Gesundheit

Kulcsszavak: egészségügy, statisztika, költségek, finanszírozás, Svájc

Forrás Internet-helye: <https://www.bfs.admin.ch/news/de/2021-0178>

2019-ben a svájci egészségügy összkiadásai 82,1 milliárd CHF-et tettek ki. Az egészségügyi kiadások növekedése 2019-ben 2,3% (az utóbbi öt év átlaga 2,8%). Az egészségügyi kiadások GDP-hez viszonyított aránya az előző évhez viszonyítva 11,2%-ról 11,3%-ra növekedett.

Az összköltségek 2018-ban 80,2 milliárd CHF-et tettek ki. Az 1,8 milliárd CHF növekedésből 82,2% (+1,5 milliárd CHF) a kórházak kiadásnövekedésére (+0,8 milliárd CHF), az orvosi praxisokra (+0,5 milliárd CHF) és az ápolási intézményekre (+0,2 milliárd CHF) jutott.

Az egészségügyi kiadások ötéves növekedési trendje (+2,8%) az egyes szolgáltatási kategóriák tekintetében differenciáltabb képet eredményez. A fekvőbeteg gyógyító kezelések (+1,0%) és a prevenció (–0,5%) esetén a növekedés átlagon aluli, sőt negatív. Ezzel szemben a támogató szolgáltatások (+7,1%, labor, mentés), rehabilitáció (+4,7%), igazgatás (+3,4%), egészségügyi eszközök (+3,1%) növekedési rátája átlagon felüli.

Az egy főre eső egészségügyi kiadások Svájcban 2019-ben havonta 798 CHF-et tettek ki, 12 CHF-fel többet mint az előző évben. A kötelező betegbiztosítás szolgáltatásainak egy főre eső költségei 302 CHF-be (+12 CHF) kerültek, ehhez az állam 149 CHF-fel (+2 CHF) járult hozzá. 52 CHF-et (+2 CHF) a társadalombiztosítási teherviselők, 30 CHF-et (+/–0 CHF) a szociális biztonság egyéb szereplői viseltek. 56 CHF (+3 CHF) kiegészítő biztosításokból, 11 CHF (–4 CHF) egyéb privát finanszírozásból származott.

A fennmaradó 199 CHF-et (–3 CHF) a biztosítási díjakon és adókon kívül direkt a privát háztartások fizették. Ez elsősorban ápolási otthonok szolgáltatásaira, fogászati kezelésekre, a betegbiztosítás ambuláns és fekvőbeteg költséghozzájárulásaira terjedt ki.

Tájékoztató

Michael Lindner, BFS, Sektion Gesundheitsversorgung,

Tel.: +41 58 463 62 51, E-Mail: Michael.Lindner@bfs.admin.ch

Medienstelle BFS, Tel.: +41 58 463 60 13, E-Mail: media@bfs.admin.ch

[Lásd még: *Az egészségügy költségei és azok finanszírozása Svájcban 2012-ben. Előzetes adatok, 2014. 25. sz.; A svájci egészségügy 2012. évi statisztikája – Gesundheitsstatistik 2012, 2013. 5. sz.; Egészségügyi költségek Svájcban 2011-ben, 2013. 21. sz.; Az egészségügy költségei és finanszírozása Svájcban, 2015. 23. sz.; 2016. 15. sz.; 2017. 31. sz.; 2018. 12. sz.; 2019. 13. sz.]*

***A betegségügyi díjak indexe Svájcban 2020-ban –
Krankenversicherungsprämien-Index 2020***

Bundesamt für Statistik (BFS)
Medienmitteilung: 23. 11. 2020, 8:30
05 Preise

Kulcsszavak: társadalombiztosítás, egészségbiztosítás, díjak, járulékok, Svájc

Forrás Internet-helye: <https://www.bfs.admin.ch/bfs/de/home/aktuell/neuveroeffentlichungen.assetdetail.14900342.html>

A betegségügyi díjak indexe (Krankenversicherungsprämien-Index – KVPI)
2020-ban az előző évhez viszonyítva 0,2%-kal növekedett. Az index így 194,8 ponton állt (bázis: 1999 = 100). Ennek alapján megbecsülhető a díjak alakulásának a rendelkezésre álló jövedelemre gyakorolt hatása. A Szövetségi Statisztikai Hivatal modellszámítása szerint a csekély díjnövekedés 2020-ban nem befolyásolta az átlagjövedelem növekedését.

A betegségügyi díjak indexe a kötelező betegségügyi és a kiegészítő betegségügyi díjainak alakulását követi. A kötelező betegségügyi keretében az alapbiztosítás díjai 2020-ban 0,2%-kal növekedtek, az index így 224,8 ponton állt (bázis: 1999 = 100). Ez a becslés megfelel a díjak átlagos alakulásának a teljes biztosított állomány körében. A kiegészítő betegségügyi díjai 2020-ban az előző évhez viszonyítva 0,1%-kal növekedtek.

Az általános kórházi kiegészítő biztosítás díjai 1,9%-kal, a félig privát biztosításoké 0,8%-kal növekedtek, a privát kórházi kiegészítő biztosításoknál pedig stabilak maradtak. A kiegészítő biztosítások területén 2020-ban az index 131,2 ponton állt (bázis: 1999 = 100). A Szövetségi Statisztikai Hivatal értékelése szerint 2020-ban az összességében csekély mértékű díjemelkedést a díjkezdmények alakulásával kompenzálták.

A betegségügyi díjak alakulása 2019-ben és 2020-ban nem csökkentette a becsült rendelkezésre álló jövedelem potenciális növekedését. A díjemelkedések – az adókkal és egyéb biztosítási járulékokkal együtt – a privát háztartások költségvetését terhelik. Ennek az effektusnak a mérésére a rendelkezésre álló jövedelemre gyakorolt hatás szolgál. Ez a jövedelemnek felel meg – (keresőtevékenységből származó jövedelem, kamatok, nyugdíjak, visszatérítések, biztosítási kedvezmények és egyéb bevételek), amelyből kivonandók az ún. transzferfizetések (adók, szociális és egyéb biztosítási járulékok) – tehát annak az összegnek, amely a tényleges fogyasztás és megtakarítások céljaira marad fenn.

Tájékoztató

Stefan Röthlisberger, BFS, Sektion Preise, Tel.: +41 58 46 36504,

E-Mail: kvpi@bfs.admin.ch

Medienstelle BFS, Tel.: +41 58 463 60 13, E-Mail: media@bfs.admin.ch

Nemzetközi kutatás a burnout helyzetéről az orvosok és ápolók körében
Healthcare Information and Management Systems Society (HIMSS), 20 04 2021

Kulcsszavak: népegészségügy, lelki egészség, burnout, hivatásrend, nemzetközi

Forrás Internet-helye: <https://whatsnext.nuance.com/healthcare/overload-to-burnout-himss/?print=pdf> ; <https://whatsnext.nuance.com/healthcare/overload-to-burnout-himss/>

A kutatást a **Healthcare Information and Management Systems Society (HIMSS)** végezte 2020. november 19. és 2021. február 26. között a **Nuance Communications** megbízásából. 443.416 orvos és ápoló megkérdezésére Ausztráliában, Belgiumban, Dániában Franciaországban, Németországban, Norvégiában, Svédországban és Hollandiában online került sor. További 27 finnországi és nagy-britanniai orvossal és ápolóval pedig telefoninterjút készítettek.

A megkérdezettek 98%-a válaszolta, hogy pályája során már legalább egy alkalommal kiégettnek érezte magát. Arra a kérdésre, hogy a COVID-19-pandémia mely mértékben súlyosította a megterhelést, Németországban a megkérdezettek 48%-a, az északi országokban 38%-a, Franciaországban 62%-a válaszolt igennel.

Tudományos tények igazolják, hogy a heti 40 órát meghaladó szolgálat burnouthoz vezet. Ennek ellenére a megkérdezett orvosok 88%-a és az ápolók 43%-a hetente 40 óránál többet dolgozik.

A megterheltséghez az adminisztratív teendők megsokasodása is hozzájárul. Az orvosoknak és ápolóknak dokumentálniuk kell a teljes kezelési folyamatot, a beteginformációt, a diagnózist, a vizsgálatokat, a terápiát. Az adminisztratív teher a résztvevő orvosok 82%-a és az ápolók 73%-a szerint szignifikánsan hozzájárul a kimerültséghez.

A **HIMSS** az egészségügyben alkalmazott információs és kommunikációs technikát is elemezte. Az orvosok és ápolók kifejthették tapasztalataikat arról, hogy a technológia mennyiben járul hozzá a stresszoldás és a feladatmegoldás támogatásához. A tanulmány összegzése szerint a technológia megoldhat bizonyos problémákat és közvetlen hozzáadott értéket nyújthat.

A COVID-19-pandémia idején sok helyütt alkalmazzák a telemedicinát. Ezzel a lehetőséggel Ausztráliában a megkérdezettek 57%-a, Franciaországban 50%-a, Németországban 28%-a él.

***Depresszió-Barométer 2021 –
Deutschland-Barometer Depression 2021***

Stiftung Deutsche Depressionshilfe – Deutsche Bahn Stiftung, 23. 03. 2021. (14 slide)

Kulcsszavak: népegészségügy, lelki egészség, depresszió, Németország

Forrás Internet-helye:

<https://www.deutsche-depressionshilfe.de/presse-material-barometer-depression> ;

Stiftung Deutsche Depressionshilfe: <https://www.deutsche-depressionshilfe.de/start> ;

Professor Dr. med. Ulrich Hegerl (Sz. 1953. München; a Stiftung Deutsche Depressionshilfe kuratóriumának elnöke; 2006: a Klinik und Poliklinik für Psychiatrie und Psychotherapie der Universität Leipzig igazgatója, a Szövetségi Orvosi Kamara Tudományos Tanácsának tagja): <https://www.uniklinikum-leipzig.de/einrichtungen/psychiatrie-psychotherapie/Seiten/kontaktseite-hegerl.aspx> ;

E-mail: Ulrich.Hegerl@medizin.uni-leipzig.de;

A «*Deutschland Barometer Depression*» összeállítására 2017. óta a *Stiftung Deutsche Depressionshilfe* és a *Deutsche Bahn Stiftung* gondozásában kerül sor.

A legfrissebb felmérés szerint az összlakosság körében a nyomasztó érzések elterjedtebbek, mint 2020 tavaszán. Ez különösen súlyosan érinti a depresszióban szenvedőket. Az öngyilkossági kísérletek száma is növekedett.

2021 február második felében 5.100 (18 és 69 év közötti) személy online megkérdezésére került sor. A megkérdezés szerint a második lockdown sokkal jobban megviselte az emberek lelkiállapotát mint az első.

A megkérdezettek 71%-a a második lockdown idején nyomasztónak találta a helyzetet (2020 tavaszán: (59%). 46% úgy ítélte meg, hogy az emberek nincsenek tekintettel embertársaikra (2020: 40%). A családon belüli megterhelést is magasabbnak ítélték meg (2021: 25%, 2020: 22%). A szakmai kilátások miatt továbbra is a lakosság csaknem egyharmada (2021: 30%, 2020: 28%) aggódik.

Professor Dr. med. Ulrich Hegerl pszichiáter, a Stiftung Deutsche Depressionshilfe kuratóriumának elnöke szerint a felmérés eredményei a lakosság általános demoralizálódását fejezik ki. «Az emberek kevesebbet mozognak, tovább hevernek az ágyban, éjszaka pedig rosszabbul alszanak.» «Hosszabb ideig ülnek képernyő előtt. Ehhez további teljesen normális pszichés reakciók társulnak, mint a munkavégzéssel összefüggő aggodalmak és szorongások, valamint családi konfliktusok.»

A felmérés ugyanarra az eredményre jut, mint az alapítvány régóta ismert feltevése, miszerint egy év leforgása alatt a felnőtt lakosság 8%-a depressziós és kezelésre szorul. Ez Németországban 5,3 millió embert jelent. A kutatók becslése szerint a pandémia mindeddig nem vezetett a depresszió tömeges növekedéséhez. Ha valaki mégis hajlamossá válik a depresszióra, a pandémia elleni intézkedések kihúzzhatják a depressziós fázisból.

[Lásd még: *Depresszió-Barométer, 2019. 2. sz.*]

Kulcsszavak: népegészségügy, lelki egészség, demencia, depresszió, nemzetközi

Forrás Internet-helye: <https://www.bmj.com/content/372/bmj.n532>

Prof. Dr. Jennifer A. Watt geriáter (Knowledge Translation Program, Li Ka Shing Knowledge Institute, St Michael's Hospital, Toronto, ON, Canada ; Division of Geriatric Medicine, Department of Medicine, University of Toronto, Toronto, ON, Canada) és mt. 526 tanulmányt értékelték és összehasonlították a nem gyógyszeres terápiák hatékonyságát az antidepresszánsokéval. Következtetésük szerint a nem gyógyszeres terápiák ugyanolyan hatékonyak, sőt hatékonyabbak mint a gyógyszerek.

Világviszonylatban 50 millió ember szenved demenciában, akiknek 32%-a depresszív tüneteket is mutat, 16%-a pedig major depresszióban szenved. A depresszió a később bekövetkező demencia kockázati tényezője: a demensek 60%-ánál már két évvel a demencia bekövetkezése előtt kimutathatók volt a depresszió tünetei.

Watt és mt. elemzése 28.483 demens betegre terjedt ki. Ezek a betegek depressziósok voltak, de nem szenvedtek major depresszióban. Az alkalmazott gyógyszerek: Mirtazapin, Sertralin, Venlafaxin, Fluoxetin, Citalopram, Escitalopram, Desipramin, Imipramin, Clomipramin, Amitriptylin és Paroxetin.

Az antidepresszánsok adagolásával összehasonlítva hét szociális intervenció a depresszív tünetek erőteljes csökkenését eredményezte, amelyek közül három kombináció volt a legkedvezőbb:

- kognitív stimuláció (közepes eltérés -2,93; 95% KI: -4,35-1,52 között),
- multidiszciplináris kezelés (-1,98; KI: -3,80-0,16 között),
- foglalkoztató terápia (-2,59; KI: -4,70-0,40 között),
- reminiscencia-terápia (-2,30; KI: -3,68-0,93 között),
- kognitív stimuláció, kolinszteráz-gátlóval kombinálva (-11,39; 95% KI: -18,38-3,93 között),
- masszázs és érintésterápia (-9,03; KI: -12,28-5,88 között),
- mozgás plusz szociális interakció és kognitív stimuláció (-12,37; KI: -19,01-5,36 között).

A kutatók megerősítik, hogy a demens személyek egyidejű depresszióját gyakran alábecsülik. Gunter Sachs playboy, iparmágnás, aki önmagán diagnosztizálta az Alzheimer-demenciát, súlyos depresszióban szenvedett és a demencia elhatalmasodása miatti félelmében lett öngyilkos. Robin Williams filmsztár pedig, – mint felesége, Susan Schneider Williams a *Neurology* c. szakfolyóiratban leírta –Lewy-testes demenciában szenvedett, amelyet éveken keresztül nem ismertek fel és végül – súlyos depressziós lévén – 2014-ben maga vetett véget életének.

Cannabis-Report 2020

Forschungszentrum SOCIUM der Universität Bremen – BKK Mobil Oil
Bremen, 10. 03. 2021 (82 p.)

Kulcsszavak: gyógyszer, cannabis, orvosi cannabis, Gerd Glaeske, Németország

Forrás Internet-helye: <https://www.bkk-mobil-oil.de/betriebskrankenkasse-Mobil-Oil/presse/pressemeldungen/cannabis-report-2020.html>

A ***Cannabis-Report 2020*** összeállítására a *Forschungszentrum SOCIUM der Universität Bremen* és a *BKK Mobil Oil* gondozásában, **Gerd Glaeske** szakmai irányításával került sor.

A kötelező betegbiztosítás gyógyszerinformációs rendszere (*GKV Arzneimittelschnellinformationssystem – GAMSIS*) szerint a cannabis piaca dinamikusan növekedik: 2017-ben 27 millió EUR-t, 2018-ban 73,5 millió EUR-t, 2019-ben 123 millió EUR-t tett ki. A cannabinoidokra fordított kiadások a prognózis szerint 2020-ban elérhették a 151 millió EUR-t. Ez négy év leforgása alatt 500%-os növekedésnek felel meg.

A jelentés a 2017 és 2019 október közötti cannabis-receptek elszámolásait elemezte. Ebben az időszakban a betegpénztárakhoz 1.317 költségátvállalási kérelmet nyújtottak be, amelyek kétharmadát engedélyezték. A szerzők szerint meglepő eredmény, hogy 2019-ben a kiadások 62%-a feldolgozatlan cannabis-virágzatokra és készítményekre jutott.

Az elemzés szerint az egy biztosítottra jutó kiadások 50%-a a biztosítottak kilenc százalékára jutott. További kiugró adatot képviselnek a „magas költségekkel járó esetek”, amelyekre az értékelés időszakában több mint 15.000 EUR jutott. Ezek egy része feldolgozatlan cannabis-virágzatokra és készítményekre jut. A férfi fogyasztók aránya tízszer akkora, mint a női fogyasztóké. A férfi kérelmezők életkora többségében 20-29 év közötti, miközben a cannabinoidokat fogyasztó nőké 30-39 év közötti. A szakértők a napi dózisokat is sokallták, amelyek többszörösen meghaladják a holland állami cannabis-programban rögzített tételeket. **Gerd Glaeske professzor** szerint fel kell tenni a kérdést, hogy ezeket az adagolásokat nem kellene-e összhangba hozni a felelősségteljes ellátással, vagy pedig odajutunk, hogy a receptre felírt szárított cannabis-virágzatot élvezeti cikként fogyasztják, sőt tovább forgalmazzák.

További aggasztó eredmény, hogy a kérelmezők mindössze egyötöde kapott cannabis-alapú gyógyszert jól megvizsgált és engedélyezett alkalmazási területeken. Ezek közé tartoznak: a speciális ambuláns palliatív ellátás, a rákos betegek, a neurológiai panaszok és az anorexia. A kérelmezők nagyrésze klinikailag nem bizonyított indikációkra kapott cannabis: pl. krónikus fájdalomszindrómára (27%), tartós hátfájásra (7%), polineuropátiára (5%). Tehát olyan indikációkra, amelyeknél a THC-tartalmú gyógyszerek nem vezetnek releváns fájdalomcsillapításhoz.

New York államban legalizálták a marihuánát

New York State, Governor Andrew M. Cuomo,

Pressroom, March 30, 2021 2:35 pm

Kulcsszavak: szenvedélybetegségek, cannabis, marihuána, Egyesült Államok, New York állam

Forrás Internet-helye: <https://www.governor.ny.gov/news/governor-cuomo-and-legislative-leaders-announce-agreement-legalize-adult-use-cannabis>

New York állam parlamentje elfogadta a cannabis, mint élvezeti cikk legalizálásáról szóló törvényt.

Andrew Cuomo, az állam demokrata párti kormányzója bejelentette, hogy aláírja a törvényt. A demokraták a parlament mindkét kamarájában többséggel rendelkeznek. Az Egyesült Államok 14 szövetségi államában és Washington D.C.-ben a marihuána, mint élvezeti cikk fogyasztása legális.

A new york-i törvény szerint a 21 év fölötti felnőttek 85 g cannabis birtokolhatnak és saját fogyasztásuk céljából cannabis termeszthetnek. A szer orvosi célú alkalmazását kiterjesztik.

A kereskedelemből származó bevételt a szenvedélybetegek gyógyítására és oktatásra fordítják. A kormányzói hivatal szerint New York a reform folytán évente 350 millió USD (298 millió EUR) további adóbetételhez jut. A kormányzat ezenkívül több tízezer új munkahely létesítésére számít.

[Lásd még: A cannabis legalizálásának helyzete az Egyesült Államokban és Kanadában, 2017. 29. sz.; Illinois államban legalizálták a cannabis, 2019. 12. sz.; Az amerikai képviselőház elfogadta a marihuána legalizálásáról szóló törvényt, 2020. 24. sz.]

Fények, színek, virágok az orvosi rendelőben

A&W online, 7 04 2021 ; 26 04 2021

Kulcsszavak: környezetegészségügy, belsőépítészet, munkahelyi egészség, higiénia

Forrás Internet-helye:

https://www.arzt-wirtschaft.de/praxis/praxisfuehrung/raumgestaltung-von-praxen-ein-behandlungszimmer-zum-wohlfuehlen/?auwUsrcGr=so&utm_campaign=FINANZEN_Newsletter_26_04_2021-2021-04-26+06%3A05%3A00&utm_source=AuW-Newsletter&utm_medium=email&utm_term=Raumgestaltung+von+Praxen%3A+Ein+Behandlungszimmer+zum+Wohlf%C3%BChlen-Raumgestaltung+von+Praxen%3A+Ein+Behandlungszimmer+zum+Wohlf%C3%BChlen&utm_content=SO

A hófehérben pompázó orvosi rendelő a múlté. Jóllehet a fehér kórházi tisztságot tükröz, egyben távolságtartó és hideg. Lakberendezők és belsőépítészek szerint már a fogadótérnek is otthonosságot, stresszmentességet kell sugallnia. Döntő jelentőségűek az olyan aspektusok, mint a fény, szín, illat, hőmérséklet, akusztika. A fehérhez képest a zöld és a világoskék biztosságot, nyugalmat, egészséget szimbolizál, míg a zöld és az orange vitalitást és reményt sugároz. Ajánlatos energiatakarékos LED-lámpák különböző magasságban és pozícióban való elhelyezése és indirekt fényforrások alkalmazása. Ezt a nagyobb ablakok is felerősítik. Gondoskodni kell a megfelelő hangviszonyokról, hangszigetelésről és zajvédelemről. Fontos, hogy az orvos és beteg közötti megbeszélés tartalma ne legyen érthető mások számára. A váróterem méreteit úgy kell megtervezni, hogy nagy betegforgalom mellett is diszkréten lehessen kommunikálni a betegekkel.

A növények hasznosak a belső terek klímájának, a zöld pedig megnyugtató. Alapszabály, hogy a rendelőben, ahol a higiéniai szabályok betartásával orvostechikai eszközöket tárolnak, ne tartsanak virágokat. A cserepes növények higiéniai kockázatot jelentenek. A virágföld általában tele van baktériumokkal és spórákkal. A pangó locsolóvízben gram-negatív baktériumok, részben rothadó csírák, próteusz és enterobaktériumok telepedhetnek meg. Ha a baktériumok és gombák egy seben keresztül bejutnak a beteg szervezetébe, súlyos egészségi problémákat okozhatnak. A várótermet sem tanácsos túldíszíteni virágokkal. A ficus benjamini vagy a gumifa pl. allergiát okozhat. Az allergének tulajdonképpen a növényi nedvben lakoznak, a levelek felületén keresztül kijuthatnak a levegőbe. Ha mégis frissíteni szeretnék a környezetet, akkor ennek a bejáratnál vagy a folyosón lenne a helye. A virágokat azonban nem virágföldbe, hanem hidrokultúrába kell ültetni. A viszonylag száraz fedőrétegben kevésbé telepednek meg a csírák. A fedőréteg van annyira vastag, hogy a mélyebben, a nedves zónákban élő spórák és csírák ne kerüljenek ki a felületre és a levegőbe. A hidrokultúrát rendszeresen gondozni kell és el kell távolítani róla a penészt. A szárított- vagy papírvirág sem megoldás, mert az gyorsan koszolódik. Legalkalmasabb a művirág, de azt is rendszeresen portalanítani és mosni kell.

*A svájci egészségügy statisztikai zsebkönyve 2020 –
Gesundheit – Taschenstatistik 2020 – egységes szerkezetben
Bundesamt für Statistik, Neuchâtel 2020 (44 p.) 12. 02. 2020*

Forrás Internet-helye: <https://www.bfs.admin.ch/news/de/2021-0251> ;
<https://www.bfs.admin.ch/bfs/de/home/aktuell/neue-veroeffentlichungen.assetdetail.15464462.html>

2. Egészségügyi determinánsok

2. 1. Szociális helyzet és munkavégzés

Az egészségügy területén jelen van egy szociális grádiens: Minél kedvezőtlenebb a szociális kiinduló állapot (pl. a képzettségi szinthez viszonyítva), annál rosszabb az egészségi állapot. Az alacsonyabb képzettségű 30 éves férfiak várható élettartama 4,0 évvel alacsonyabb, mint a velük egy életkorú egyetemi végzettségűeké. A lakosság 3%-a pénzügyi okokból nem tudja igénybe venni a szükséges orvosi ellátásokat, főleg a fogászati ellátásokat. A szegénységi küszöbön élőknel ez az arány 7%.

A rossz munkafeltételek egészségi kockázatot jelentenek. Munkája során a foglalkoztatottak 45%-a legalább három pszichés kockázatnak: súlyos terhek emelésének, erős zajnak és mérgező anyagok hatásának van kitéve. Ez az arány 2012. óta stabil, de 2007-hez viszonyítva növekedett. A férfiak súlyosabban érintettek mint a nők. A pszichoszociális kockázatok összefüggnek a munkaszervezettel. A foglalkoztatottak 21%-a többnyire vagy állandóan stressznek van kitéve, 16%-a szorong munkahelye elvesztése miatt. Ezek az arányok 2007-hez viszonyítva növekedtek. A nők fokozottabb mértékben szembesülnek azzal, hogy nem áll módjukban helyzetükön változtatni, mint a férfiak.

2. 2. Egészségmagatartás

2017-ben a lakosság 76%-a végzett rendszeres testmozgást, ez 14 százalékponttal több mint 2002-ben volt. A csak az oktatás kötelező szakaszát elvégzők fizikailag kevésbé aktívak, mint a felsőfokú végzettségűek (61% vs.

79%). A férfiak 63%-a, a nők 73%-a válaszolta, hogy odafigyel táplálkozására. Az összlakosság körében ez az arány 1992. óta stabil. Azon nők aránya, akik naponta legalább öt adag gyümölcsöt és/vagy zöldséget fogyasztanak, kétszer akkora mint a férfiaké (28% vs. 15%).

2017-ben a lakosság 11%-a volt elhízott. Ez az arány kétszer akkora mint 1992-ben volt. A túlsúlyos személyek aránya (a 74-ik életévig) az életkorral arányosan növekedik. Az elhízottak aránya az alacsonyabb végzettségű férfiak körében kétszer akkora, mint a magasabb végzettséggel rendelkezőknél (20% vs. 10%); nőknél a különbség még kihangsúlyozottabb (21% vs. 6%).

A dohányzó személyek aránya a férfiak körében 1992 és 2017 között 37%-ról 31%-ra csökkent, miközben a nők körében stabil maradt (23%). Férfiak körében a dohányosok aránya 25 és 34 év között (42%), a nők körében 15 és 34 év között (30%) a legmagasabb. A dohányosok 61%-a szeretne leszokni. A nemdohányzók aránya, akik naponta legalább egy óráig vannak kitéve mások dohányzásának, 2007 és 2017 között 16%-ról 6%-ra csökkent.

A naponta alkoholt fogyasztó személyek aránya férfiak körében 1992. óta 30%-ról 15%-ra, a nők körében 11%-ról 7%-ra csökkent. Az alkoholfogyasztás gyakorisága az életkorral arányosan növekedik. 2017-ben a lakosság 5%-ának alkoholfogyasztása volt kockázatosnak tekinthető, 16% havonta legalább egy alkalommal berúgott. A rohamszerű lerészegedés a fiatal férfiak körében a legelterjedtebb.

3. A lakosság egészségi állapota

3. 1. Általános egészségi állapot és halálozás

A születéskor várható élettartam 1990. óta férfiaknál 7,9 évvel, nőknél 4,8 évvel növekedett. Ez világviszonylatban a legmagasabbak közé tartozik. A jó egészségi állapotban várható élettartam 70 év. Ez az egészségi állapot önértékelésén alapul, férfiaknál és nőknél gyakorlatilag egyforma.

A férfiak 86%-a, a nők 84%-a jónak vagy nagyon jónak ítéli meg egészségi állapotát. A krónikus egészségi problémákkal küszködők száma a legfiatalabb korcsoporttól a legidősebbig megháromszorozódik. A leggyakoribb panaszok a

hát- és keresztcsonti fájdalmak, valamint az általános gyengeség: öt személy közül kettő ebben szenved.

A halálokok statisztikája: Az első két életévben a leggyakoribb halálokok a veleszületett betegségek, 2 és 15 év között a halálokok különbözők, fiatalkorúaknál és 16 éven felüli fiatal felnőtteknél a balesetek és az öngyilkosság, 30 év fölötti nőknél és 40 év fölötti férfiaknál a rákos megbetegedések. Az idő előtti halálozás legfőbb oka (70 év alatt) a rák: férfiaknál az elveszített potenciális életek 29%-a, nőknél 45%-a ennek tulajdonítható. Az idő előtti halálozások második legfontosabb okai a balesetek és egyéb erőszakos hatások. A standardizált halálozási ráta 1970. óta felére csökkent. Szív- és érrendszeri megbetegedéseknél csaknem háromnegyedével, rákos megbetegedéseknél csaknem kétötödével csökkent.

[Lásd még: *A halálokok statisztikája Svájcban, 2013. 21. sz.; 2014. 24. sz.; 2016. 25. sz.; 2019. 2. sz.; 2020. 4. sz.; 2021. 4. sz.*]

3. 2. Szív- és érrendszeri megbetegedések és diabétesz

A szív- és érrendszeri megbetegedések a hospitalizáció harmadik leggyakoribb okát és a leggyakoribb halálokot képezik. A szív- és érrendszeri megbetegedések miatti kórházba történő beutalások száma 2002. óta 17%-kal növekedett. Ez elsősorban a népesség növekedésének és elöregedésének tulajdonítható. A halálozások száma azonban ugyanezen időszakban 13%-kal csökkent. 2018-ban 15.047 személy, ezek kétharmada férfi, szenvedett miokardiális infarktust, ennek következtében 2.193 beteg meghalt. 15.815 személy (több mint fele férfi) stroke-ot szenvedett; 2.736 belehalt.

Magas vérnyomás. A magas vérnyomásban szenvedők száma 1992 és 2017 között 14%-ról 18%-ra, a túl magas koleszterinszinttel rendelkezőké 2002 és 2017 között 9%-ról 13%-ra növekedett. 2017-ben a férfiak 5%-a szenvedett diabéteszben (2007: 4%). A nők körében ez az arány ugyanezen időszakban stabil maradt (3%). Az alacsony képzettséggel rendelkezők körében a diabéteszben való megbetegedés kockázata kétszer akkora, mint a felsőfokú végzettséggel rendelkezőknél (8% vs. 4%).

3. 3. Rákos megbetegedések

Minden évben több mint 40.000 új esetet diagnosztizálnak. Hetvenedik életévét megelőzően minden ötödik személy megbetegedik rákban. Az új megbetegedések rátája nők körében lassabban növekedik. Férfiak körében kezdetben növekedett, a legutóbbi vizsgálati periódus kezdete óta ismét csökkent. A leggyakoribb rákos megbetegedés férfiak körében a prosztatatarák, nők körében a mellrák. Minden évben mintegy 221 (0 és 14 év közötti) gyermek betegedik meg rákban, akik közül nagyjából 23 belehal. Gyermek körében a leggyakoribb rákos megbetegedések a leukémiák (32%) és a központi idegrendszer daganatai (23%).

3. 4. Mozgásszervi megbetegedések. A mozgásszervi megbetegedések a sérülések mellett a hospitalizáció leggyakoribb okai. Ezek 53%-a a végtagok ízületi megbetegedéseinek (artrózis, artritisz), 24%-a hátfájdalmaknak tulajdonítható. Emiatt gyakran protézis beültetésére kerül sor. 2019-ben 25.695 személy került kórházba csípőprotézis beültetése céljából. Ez 68%-kal több mint 2002-ben volt. Térdízületi protézisek beültetésére ritkábban kerül sor (21.175).

3. 5. Fertőző betegségek

A humán immundeficiencia-vírussal (HIV) fertőződött új esetek száma 2009. óta csökken. Már az 1990-es években csökkenés volt megfigyelhető. 2019-ben az új diagnózisok 40%-a férfiak közötti szexuális kontaktussal függött össze.

Az új tuberkulózisos esetek száma az 1980-as évek óta két és félszeresével csökkent. A tuberkulózisos esetek kétharmada külföldi származású személyeket érint.

3. 6. Lelki egészség

A lakosság többségének gyakrabban vannak pozitív, mint negatív érzései. A lakosság 15%-a mutatja közepes (11%) vagy magas (4%) pszichés megterheltség jeleit. 2017-ben a férfiak 8%-a, a nők 10%-a szenvedett közepes vagy súlyos depresszióban (major depresszió). Az érintettek aránya magasabb életkorban csökken.

2018-ban (asszisztált öngyilkosság nélkül) 1.002 személy (71% férfi) lett öngyilkos. Az öngyilkosság életkorral korrigált rátája 1995. óta több mint kétötöddel csökkent. Az öngyilkossági ráta a férfiak körében az életkorral arányosan erőteljesen növekedik. Ha az öngyilkossághoz kísérőbetegség is társul, akkor tíz közül hat esetben depresszióról van szó. [Lásd még: *A lelki egészség helyzete Svájcban, 2016. 35. sz.; 2018. 25. sz.; 2019. 22. sz., 2021. 5-6. sz. és Archívum.*]

3. 7. Fogyatékkal élők

A funkcionális korlátozottság az életkorral arányosan erőteljesen növekedik. A látóképesség gyengülése 77.000 személyt sújt, akik közül 35.000 hatvanöt éves vagy annál idősebb. A fogyatékkal élők esélyegyenlőségéről szóló törvény (*Behindertengleichstellungsgesetz*) definíciója szerint 1.300.000 személy számít fogyatékkal élőnek. Ezek közül 300.000 erőteljesen korlátozott a mindennapi tevékenységek vonatkozásában.

3. 8. Balesetek

A balesetek az idő előtti halálozás legfőbb okai közé tartoznak és a hospitalizáció leggyakoribb okai. Balesetek leggyakrabban a háztartásban, kerti munka, sportolás vagy játék közben fordulnak elő. A balesetek körében gyakori az elesés. A keresőtevékenységet végző férfiak csaknem kétszer annyi munkahelyi balesetet szenvednek, mint a nők (7% vs. 4%). A lakosság szűk 2%-a szenved közlekedési balesetet. 2019-ben 187 személy halt meg közúti baleset következtében, ezek csaknem háromnegyede férfi volt.

3. 9. Szülések és az újszülöttek egészsége

Az anyák átlagéletkora a szülés időpontjában 1970. óta folyamatosan növekedik. 2019-ben a szülések kevesebb mint 30%-a jut 30 éven aluli nőkre, miközben arányuk 1970-ben még majdnem 70% volt. A kései szülés velejárói: a termékenység csökkenése, valamint bizonyos kockázatok, mint a spontán ikerterhesség vagy a kromoszóma-anomáliák növekedése. A szülések 96%-ára kórházban kerül sor, egyharmadát császármetszéssel végzik. A császármetszések aránya egyes régiókban kétszer akkora, mint másutt. 2019-ben 283 csecsemő és kisgyermek halt meg első életévében, ami 1.000

élveszésre 3,3 halálesetnek felel meg. E halálesetek kevesebb mint fele a szülés utáni 24 óraban következett be. Ez főleg nagyon alacsony születési súllyal rendelkező és koraszülött gyermekeket érint. Ugyanezen évben 344 halvaszülés történt.

4. Egészségügy

4. 1. Kórházak

	2019
Kórházak	281
Ágyak	38.057
Foglalkoztatottak (teljes munkaidős státuszokban)	170.928
Kórházakban kezelt esetek	1.472.758
Hospitalizációs ráta (1.000 lakosra)	118,7
Átlagos kórházi tartózkodási idő az aktív ápolás területén (napok)	5,2
Napi átlagos költségek az aktív ápolás területén (CHF)	2.303
<i>Források:</i> BFS – KS, MS	© BFS 2021

2019-ben a 218 kórház 580 telephelyen nyújtott szolgáltatásokat. Az általános kórházak száma 2002. óta 39%-kal csökkent, miközben a speciális kórházaké alig változott (-7%). Ugyanezen időszakban az ágyszámcsökkenés a speciális kórházaknál magasabb (-18%), az általános kórházaknál mérsékeltebb (-11%) volt.

2019-ben a kórházak 170.928 teljes munkaidős státuszú foglalkoztatottal rendelkeztek. Ez 42%-kal több mint 2002-ben volt. Tíz teljes munkaidős foglalkoztatott közül nyolcan az általános ápolás területén működnek. A teljes munkaidős foglalkoztatottak 71%-a nő, ám a nők aránya az orvosok körében még mindig csak 49%. A teljes munkaidős státuszok 42%-a az ápolószemélyzetre és a szociális szolgálatokra, 15%-a az orvosokra jut.

2019-ben az aktív ápolás területén az átlagos kórházi tartózkodási idő 5,2 nap, a pszichiátrián 32,4 nap volt. Az átlagos kórházi tartózkodási idő 2002. óta folyamatosan csökkent. Ugyanezen időszakban az egy kórházi napra jutó átlagköltségek növekedtek. Az aktív ápolás területén a költségek 88%-kal növekedtek. 2019-ben egy kórházi nap költségei átlagosan 2.303 CHF-et tettek ki.

2019-ben 691.611 férfi és 781.147 nő került kórházba. A szüléseket leszámítva átlagosan ugyanannyi férfit és nőt ápoltak kórházban. 75-ik életkorig rendszerint több férfi kerül kórházba, az arány ezt követően megfordul.

4. 2. Időotthonok és ápolási otthonok

	2019
Időotthonok és ápolási otthonok	1.563
Foglalkoztatottak, teljes munkaidős státuszokban	98.576
Otthonokban lakók december 31-én	92.654
Férfiak	27.498
Nők	65.156
A december 31-én otthonokban lakók aránya a 80 év fölöttiek körében	15%
Átlagos tartózkodási idő (napok)	881
Egy napra eső átlagköltségek (CHF)	307
<i>Forrás:</i> BFS – Statistik der sozialmedizinischen Institutionen (SOMED)	© BFS 2021

Az 1.566 időotthon és ápolási otthon 2019-ben 98.576 teljes munkaidős státuszú foglalkoztatottal rendelkezett. Az ápolást végző személyzet a teljes munkaidős foglalkoztatottak 67%-át teszi ki. Tíz teljes munkaidős státusz közül nyolcat nők töltenek be. 2019-ben az időotthonban vagy ápolási otthonban élők háromnegyede legalább 80 éves volt. Ezek 76%-a nő. Az időotthonokban és ápolási otthonokban élők 47%-a kevesebb mint egy évig, 15%-a öt évig vagy annál hosszabb ideig tartózkodik az intézményben. Az átlagos tartózkodási idő két és fél év (881 nap). Az ápolási vagy időotthonokban az egy főre eső napi költségek átlagosan 307 CHF-et tesznek ki.

4. 3. Otthonápolás (Spitex)

	2019
Foglalkoztatottak (teljes munkaidős státuszok)	24.755
Ügyfelek	394.444
Férfiak	162.820
Nők	231.624
Az otthonápolást igénybe vevők aránya a 80 év fölötti lakosság körében	29,2%
Évente egy ügyfélre jutó költségek (CHF)	6.754
<i>Forrás:</i> BFS – Statistik der Hilfe und Pflege zu Hause (SPITEX)	© BFS 2021

2019-ben a *Spitex* foglalkoztatottainak 77%-a (teljes munkaidős státuszok) közhasznú társaságokra és közszolgáltató vállalkozókra jutott. A *Spitex* foglalkoztatottainak száma 2002. óta 58%-kal növekedett. A *Spitex* szolgáltatásait igénybe vevők 42%-a 80 éves vagy annál idősebb. Magasabb várható életkoruknál fogva a nők a legidősebb lakossági csoport körében

felülreprezentáltak. Párkapcsolatban inkább a nők gondozzák partnerüket, mint fordítva. Ez magyarázza, hogy a *Spitex* szolgáltatásait miért veszi igénybe több nő, mint férfi. Az informális segítség igénybevétele elterjedtebb, mint a *Spitex*-szolgáltatásoké. A *Spitex* által támogatott személyek 59%-a hozzátartozóik és ismerőseik segítségét is igénybe veszik.

4. 4. Orvosok és fogorvosok

Praxisokban és ambuláns centrumokban működő orvosok (2018)	14.963
100.000 lakosra jutó orvosok az ambuláns szektorban (2019)	229
Orvosi konzultációk, legalább egy (2017)	81,2%
Fogorvosok (2019)	3.481
100.000 lakosra jutó fogorvosok (2019)	40
Fogorvosi konzultációk, legalább egy (2017)	59,6%
Források: BFS – MAS, SGB; FMH, SSO	© BFS 2021

2018-ban az orvosok 40%-a orvosi praxisokban, vagy alapellátást nyújtó ambuláns centrumokban dolgozott (általános belgyógyászat, gyermekgyógyászat, általános orvos). A 100.000 lakosra jutó ambuláns ellátást nyújtó általános orvosok száma 2010-ben 205, 2019-ben 229 (+ 12%) volt. A lakosság 81%-a 12 hónap leforgása alatt legalább egy alkalommal orvoshoz fordul (általános orvos és/vagy szakorvos). Legritkábban a 25 és 44 év közöttiek járnak orvoshoz (65%). A lakosság 60%-a tizenkét hónap leforgása alatt legalább egy alkalommal fogorvoshoz fordul.

5. Költségek és finanszírozás

	2018
egészségügyi költségek (millió CHF)	80.242
ebből	
ambuláns gyógyító ellátásokra	20.753
tartós ápolásra	16.374
fekvőbeteg ellátásra	15.548
egészségügyi eszközökre	12.214
egészségügyi költségek GDP-hez viszonyított aránya	11,2%
Forrás: BFS – Kosten und Finanzierung des Gesundheitswesens (COU)	© BFS 2021

Az ambuláns gyógyító ellátások, beleértve a kórházi ellátásokat is, az egészségügyi költségek több mint egynegyedét teszik ki. Az időskorúak tartós ellátása mind az intézményi, mind az otthoni ellátásra (*Spitex*) kiterjed. Ez csaknem az egészségügyi kiadások egyötödét teszi ki, valamivel többet, mint a fekvőbeteg ellátásoké.

Az egészségügyi kiadások GDP-hez viszonyított aránya 1995. óta 2,6 százalékponttal növekedett, 2018-ban 11,2% volt. Ez Európában a legmagasabb érték.

2018-ban az egészségügyi kiadások 63%-át a háztartások finanszírozták. Csupán a kötelező betegbiztosítás díjai az egészségügyi kiadások 31%-át fedezték. Az egészségügyi költségekhez nyújtott állami hozzájárulás 30%-ot tett ki. Az állami finanszírozás keretében 10 CHF-ből hatot a kantonok és a települések által a kórházak, időotthonok és ápolási otthonok, valamint az otthonápolás (*Spitex*) részére nyújtott finanszírozás tett ki.

[Lásd még: *A svájci egészségügy 2012. évi statisztikája – Gesundheitsstatistik 2012, 2013. 5. sz.; A svájci egészségügy statisztikai zsebkönyve – Taschenbuch Gesundheit (Bundesamt für Statistik), 2016. 15. sz.; 2016. 34. sz.; 2018. 5-6-7. sz. és Archivum; 2019, 11-13. sz.; és Archivum; 2020.7-8-9-10-11. sz. és Archivum]*

ELŐJEGYZÉSI LISTA:

Globális egészségügy

- Az Egészségügyi Világszervezet ajánlásai az élelmiszerek sótartalmáról

Koronavírus

- COVID-19-hírek a világ országaiból
- A burnout és a lelki jólét determinánsai az egészségügyi dolgozók körében a pandémia idején
- A koronavírus és a futó kapcsolatok alkonya

Kórházügy

- Jelentés a kórházak helyzetéről Németországban 2020-ban – *Krankenhaus-Report 2021 (WIdO)* (1-7. rész): 1-2.: Ellátási folyamatok nemzetközi összehasonlításban; 3. Kórház és rehabilitáció; 4. Az ápolási otthonokban élők hospitalizációja, különös tekintettel az elesésre; 5. A személyzet fluktuációja; 6. A koronavírus-pandémia hatása a kórházi szolgáltatásokra 2020-ban; 7. Kórházpolitikai krónika.
- A német kórházak megterheltsége a pandémia harmadik hulláma idején
- Panaszkezelés a németországi kórházakban 2018-ban (DKI)
- Biztonságos áramellátás a kórházakban. A blackout rémképe. Herbert Saurugg checklistája a folyamatos áramellátás érdekében

Egészséggazdaság

- Jogi szakvélemény az egészségügyi ellátási központokról szóló jogszabályok továbbfejlesztéséről (2-3. rész): 2. Egészséggazdasági vonatkozások; 3. A pénzügyi befektetők szerepe

Digitalizáció

- A Bundestag elfogadta a digitális ellátásokról szóló törvényt
- Digitalizáció az egészségügyben – *Continentale Study 2019*
- A digitális kórház (DKI)
- Az információtechnológiai biztonság a kórházakban (DKG)
- A személyi állomány és a digitalizáció helyzete a német kórházakban (*MLP Gesundheitsreport 2019*)
- Együttes döntéshozatal a digitalizáció alkalmazásáról az idősápolás területén (IAT)
- eHealth az ambuláns alapellátás területén Svájcban

Ápolás

- Munkahelyi együttes döntéshozatal a bentlakásos intézményi ápolás digitalizációja vonatkozásában (IAT)

Hivatásrend

- Az egészségügyi személyzet helyzete Svájcban 2018-ban
- Az orvosi személyzet statisztikája Németországban 2020-ban – *Bundesärztekammer (BÄK); Bundesarztregister (KVB)*
- Az autonómia hét tézise az egészségügyben

Emberi erőforrás

- Felmérés a munkaerő helyzetéről az orvostechnika területén (DKI)

Minőségügy

- Ajánlások az egészségügyi regiszterek továbbfejlesztésére Svájcban

Népegészségügy

- *European Health Interview Survey (EHIS) 2019*
- *International Health Policy Survey 2019 (Commonwealth Fund)*
- A sporttevékenység szerepe az elesés megelőzésére az idősorúak körében
- Születéskor várható élettartam és egészségi állapot Svájcban
- A cukrozott italokra kivetett brit adó eredményei

Allensbacher Newsletter, April 2021

- : A szociális piacgazdaság próbatétele a koronavírus válság idején; Roland Rechtsreport 2021; Digitalreport 2021; Sicherheitsreport 2021.

Szociálpolitika

- A svéd nyugdíjrendszer
- Időskor – egészség – szegénység – diszkrimináció

Karaktergyilkosság

- II. Vilmos császár a pszichiátriai diagnózisok tükrében

Rövidhírek (aleatorikusan):

- Praxishírek (*Arzt & Wirtschaft*)
- Gyógyszerpiaci rövidhírek (*Pharmazeutische Zeitung, Deutsche Apotheker Zeitung*)
- Népegészségügyi rövidhírek (*Robert-Koch-Institut*)